

A 9. ábrán az ECMWF modell előrejelzett csapadéértékeit láthatjuk területi átlagban a Hernád vízgyűjtőjére július 13 és 26 között. A legnagyobb csapadékot a modell nagyon jól megfogta, a 13-i csapadéktevékenységet kissé túlértékelt, a 20-t pedig alábecsülte. A július 23-i 30 mm feletti területi átlag lehetősége először a július 20-án reggel kiadott csapadékelőrejelzésben szerepelt, az ECMWF modellértéke erre a vízgyűjtőre három nappal korábban is 25 mm feletti (26 mm) adódott.

Ebben a nagy csapadékos helyzetben végül is a nyers modell értékek igen jól használható eredményeket adtak, és a találkozási modell alapelvei is kitűnően működtek.

Megállapíthatjuk: a numerikus modelleken és a szinoptikus-klimatológiai ismereteken, tapasztalatokon alapuló mai mennyiségi csapadékelőrejelzési gyakorlat kielégítő, használható eredményeket szolgáltat, akár kielezett időjárás helyzetekben is.

Ujváry Katalin

Irodalom

Bodolainé Jakus, E., 1976: Mennyiségi csapadék-előrejelzés a Duna és a Tisza vízgyűjtő területére a csapadékot létrehozó

folyamatok találkozási modellje alapján Az OVH számára benyújtott kutatási jelentés. Kézirat. OMSZ Könyvtás.

Bodolainé Jakus, E., Böjti, B., 1966: Zusammenhang der gewittern Windstöße mit den gewittern Temperatursprüngen in: Sturmwarnung am Balaton see. Veröffentlichungen der Ungarischen Zentrinstalt für Meteorologie Band XXX. Budapest. 59-74.

Bodolainé Jakus, E., 1977.: A találkozási modellel előrejelzett csapadékmennyiség módosítása konvekciós paraméterrel. Az OVH számára benyújtott kutatási jelentés. Kézirat. OMSZ Könyvtás.

Bodolainé Jakus, E., Homokiné Ujváry K., 1984: A csapadékmennyiség előrejelzése az orografikus többlet figyelembevételével. OMSZ Kiseb Kiadványai. 57. Budapest. 45.

Bodolainé Jakus, E., 1985: A sűrűlódási réteg vertikális vízgőzátvitelének hatása a csapadékmennyiség eloszlására. Időjárás 89., 208-218.

Csonka Tamás, Kolláth Kornél, 2008: "Transzpannon szörnyeteg", avagy hosszú életű szupercellák 2008. július 14-én (OMSZ honlap, met.hu)

OLVASTUK

„Egy közel egzakt tudomány”

Jobb a kifejtés, mint a cím! Már megint megkaptuk a magunkét.

A mindenható Európai Bizottság research eu 55. 2008. januári száma jelentést közöl a meteorológiáról, a borítón „egy közel egzakt tudomány”, a lapban belül pedig „Egy majdnem egzakt tudomány” nem kimondottan hízelgő alcímmel. A szerkesztő bevezető fülszövegében, „A néphagyománytól a kaotikus rendszerekig – is ez a kissé gunyoros hozzáállás olvasható, bár azt elismeri, hogy a híres 1953-as Hollandiát és Angliát meglepő vihart ma már napokkal előbb jelezték volna. A kissé lekezelő alcímek ellenére a jelentés három kis cikke („Honnan jön az eső és a napsütés?”, „Reading: a lehetetlen időjárás egyenlet”, „Amikor az egék nyitottak”) korrekt. Az újságírók hozzáállását érzékeltesse a bevezető: „A fizika egyik ága, a mindenképp földtudomány meteorológia nem kevesebb, mint egy összetett tudományág. Előre jelezni a változást, rendet tenni a káoszban, megoldani a megoldhatatlan egyenleteket: ez mind a meteorológia területe. Mindenesetre, jó pár éve, ennek a diszciplínának hozzá kellett szokni egy növekedve követelődő nyilvánosságához, ami elvárja az abszolút precíz időjárás előrejelzést bár alapvetően megmarad szkeptikusnak – „mindig rosszul találják el!” Ilyen kihí-

vásokkal szemben, – beszéljünk a biztosról és álljunk le, kockáztatva, hogy valami pontatlan jelenik, meg amikor az bizonytalanná válik –, a meteorológiának folyamatosan meg kell találni a helyes egyensúlyt. Ha még ehhez hozzáesszük azt a kötelezettséget, hogy extrém időjárás helyzetet olyan korán, ahogy csak lehet, közzétegye, anélkül, hogy riasztaná a nagyközönséget a legkisebb szellő miatt ... A meteorológia azért még számíthat további tudományos előrelépésekre. Az elmúlt 50 évben az informatika és a műholdak megjelenése rohamos fejlődésre képessítette a meteorológiát. Maradtak még azért „homályos” területek, a megértés hiánya, miként működik a légköri rendszer, elméleti akadályok, logisztikai szakadások, amik kitöltése szükségessé ahhoz, hogy még pontosabb előrejelzés készüljön. Mint minden munkahelyen a világban, e területen is a tudományos kutatás azon munkálkodik, hogy e szakte-

rületet is elmozdítsa a tökéletesség irányába.”

Nem tudom, hogy ezt a hangnemet megengednék-e maguknak az újságírók az atomfizikával vagy a közgazdaságtannal szemben. Úgy látszik, hogy nemcsak hazai, hanem nemzetközi, de legalábbis az Unióban minden siker ellenére még mindig ott tartunk, hogy szakmánk ismertetését a megmosolyogtató néphagyomány felemlegetésével kell kezdeni, némi vállveregetéssel. Mindenesetre megnyugtató, hogy a főszerkesztői beköszöntő alatt ott áll dőlt betűkkel, hogy a „szerkesztői és a cikkekben kifejtett vélemény nem szükségszerűen képviseli az Európai Bizottság állásfoglalását”.

Dunkel Zoltán

**SPECIAL REPORT
METEOROLOGY**

An almost exact science

A branch of physics, certainly an earth science, meteorology remains no less of a complex discipline. Forecasting what will change, giving order to chaos, resulting in predictable operations all this lies within the field of meteorology. Nevertheless, for several years, this discipline has had to struggle to overcome its deteriorating state, which requires supercomputers and satellite forecasts that combine particularly accurate – "high end" weather data. "Low end" data, however, is still a challenge. Meteorology must therefore, despite its limitations, continue to work in the field, and to improve – with the aid of supercomputers and satellite observations.

Nonetheless, meteorology can count on scientific advancement. In 50 years, information and the arrival of satellites has enabled meteorology to develop by leaps and bounds. But "merry" areas remain today, a lack of understanding of how the atmosphere system works, theoretical obstacles, foggy parts needed to make forecasts more precise. In all laboratories across the world, as well as in the field, scientific research is working to move this field towards perfection.